

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Hallituksen esityksen nykytilanteen kuvauksesta käy ilmi, että tällä hetkellä työllisyyden edistämiseksi on käytössä laaja palveluvalikko. Pienen kunnan näkökulmasta arvioituna läheskään kaikki mahdollisuudet eivät kuitenkaan tule kysymykseen erityisesti muun muassa työpaikkojen, ja mahdollisten työllistäjien vähyyden vuoksi.

Tervon kunnan työttömien työnhakijoiden näkökulmasta tällä hetkellä erityisen haasteen aiheuttaa kulkeminen laajempien mahdollisuuksien piiriin. Tervon kunta on saaristo-osakunta; näin ollen välimatkat pelkästään jo Tervon kirkonkylässä sijaitsevien palveluiden piiriin voivat muodostua pitkiksi. Tervon kunnan työttömien työnhakijoiden laajemmat työnhakupalvelut järjestetään Kuopiossa, jonne on matkaa Tervon keskustasta Kuopion keskustaan, jossa nykyisin TE-palvelut sijaitsevat, noin 58 kilometriä. Opiskelijoiden lukukausien aikaan yleinen joukkoliikenne palvelee kohtalaisesti, mutta lukukausien loma-aikoina, erityisesti kesäaikaan ei ollenkaan. Näin ollen tälläkin hetkellä käytössä olevat erilaiset avustukset kulkemiseen eivät palvele kaikkia työttömiä työnhakijoita ja tähän tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomioita lakiuudistuksen yhteydessä.

Nykytilaa arvioidessa palveluvalikon laajuus ja Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP-työn) vähemmälle jäänyt valtakunnallinen systemaattinen seuraus herättää väkisin ajatuksen, onko kaikki käytössä olevat palvelut täysimääräisesti käytössä ja tiedostettu erityisesti TYP-työn verkostossa? TE-palveluiden asiantuntijalta vaatii todella vahvaa ammattitaitoa hallita yksin koko palveluvalikon laajuus, kriteerit ja myöntämisperusteet erityisesti TYP-työn asiakkaiden parissa, jotta koko palveluvalikko tulisi täysimääräisesti hyödynnettyä, sillä TYP-työn piiriin ohjautuvat aina kaikista haastavimmat asiakkaat.

Myös elinkeinoelämän näkökulmasta koko palveluvalikoiman laaja tuntemus auttaisi työllisyyden parantamisessa. Erityisesti pienten yritysten näkökulmasta erilaisten työllisyyttä tukevien mahdollisuuksien, yritystoiminnan kehittämisen sekä hankerahoitusten tuntemus korostuu yritysten kasvussa ja kehittämisessä. Tämä edellyttää palvelurakenteen omaehtoista esiintuomista myös julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden puolelta, jotta tieto saadaan ajantasaisena myös pienyrityksiin.

Erityisen tärkeä uusi työttömien työnhakijoiden sekä tulevan työllisyyden hoidon kuntamuutoksen kannalta on Laki Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (242/2022), joka tulee voimaan 1.7.2022. Työkanava Oy:n tehtävänä on edistää osatyökykyisten henkilöiden työllistymistä ja tukea osatyökykyisten siirtymistä edelleen avoimille työmarkkinoille. Onnistuessaan Työkanava Oy voi tukea työllisyyden hoidon siirtoa kunnille, mutta tämä edellyttää, että Työkanava Oy:n palveluita on saatavilla ympäri Suomen pienissäkin kunnissa.

Nuorten työttömien työnhakijoiden keskeisenä palveluna nykytilan kuvauksessa nousevat esiin moniammatillisen palvelun keskitetyt palvelupisteet Ohjaamot. Tällä hetkellä Ohjaamot sijaitsevat TE-palveluiden tapaan suuremmissa asutuskeskuksissa, jolloin maantieteelliset välimatkat sekä asiakkaiden erilaiset elämänhallinnan haasteet ovat lähes aina esteenä palveluiden käytölle.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Tavoite työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrossa nimenomaan työllisyyden kasvattamisen osalta on hyvä. Kuitenkin haasteen luo se, saadaanko pieniin kuntiin ja maaseutualueille luotua mallit, joilla tavoitteisiin aidosti päästään. Haasteena ja huolena alueilla on se, kuinka alueilla toimitaan uuden veloitteen edessä kuntaorganisaatioiden supistuessa vuoden 2023 Hyvinvointialueuudistuksen, paikallisen vallitsevan pienyrittäjyyden sekä verrattain pitkien työssäkäynti- ja asiointimatkojen vuoksi.

Hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö vie mukanaan peruskunnista suuren osan työllisyyttä tukevien palveluiden osaajista ja ammattitaidosta. Näin ollen kunnan uudet työvoimaviranomaiset joutuvat perehtymään eri kuntien toimintoihin, palveluihin ja yrityksiin todella paljon. Tämä on kriittinen piste asiakaskohtaisten palveluiden jatkumolle ja kuntakohtaisen työllisyydenhoidon käynnistymiselle. Myös erilaisten työllistymistä edistävien työpaikkojen painottuessa esitetyssä lakimuutoksessa yhä enemmän julkiselta sektorilta yritystoiminnan puolelle, tuo tämä työllisyydenhoitoon täysin erilaisen näkökulman kuin tällä hetkellä voimassa oleva laki.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Keskeisten ehdotusten positiivisina asioina voidaan nostaa esiin yli 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, starttirahan muutokset ja väljempi tulkinta yrittäjän tulojen hankinnassa sekä keskitetyssä rekisterinpidossa ja tietojen luovutuksessa. Edellä mainituissa palvelukokonaisuuksissa on kuitenkin myös haasteensa ja nämä tulee lainsäätäjän ottaa huomioon.

Uusi työllistämistuki yli 55-vuotiaille on rajattu pois kunnan ja valtion työllistymisen osalta. Pienten kuntien osalta kuitenkin kunta toimintansa supistuessa 2023 alussa tapahtuvan Hyvinvointialueen uudistumisen myötä on merkittävä työllistäjä. Näin ollen työllistämistuen myöntäminen yli 55-vuotiaiden työllistämiseen kunnalle ja valtioille tulisi harkita uudelleen esimerkiksi tietyn työttömyysjakson jälkeen.

Rekisterinpito, tietojen luovutus ja erityisesti tietojärjestelmät tulee keskittää yhteen yksikköön. Asiakkaiden liikkuvuuden mukana asiakastietojen liikkuvuus eri asiakastietojärjestelmissä on sujuttava saumattomasti. Rekisterinpito ja tietojenluovutusosoikeudet aiheuttavat ristiriitoja ja epäselvyyksiä eri asiakastietojärjestelmien osalta. Asiakastietojen luovutus on oltava keskitetty, jotta tämä tarkkaan säädelty asiakokonaisuus hoidetaan lakien ja asetusten mukaisesti.

Maksatuksen siirtyminen KEHA-keskukselta työvoimaviranomaiselle tulisi harkita uudelleen. Esitysluonnoksessa todetaan, että ”kunkin työvoimaviranomaisen tehtävänä olisi huolehtia myöntämiensä tukien ja korvausten maksatuksesta”. Mikäli tällä tarkoitetaan sitä, että jokainen ”kentän työntekijä” hoitaa myöntämiensä etuuksien maksamisen itse, ei asiantuntijatyön käyttö ole tässä kohdin kustannustehokasta. Kyseessä on selkeä toimistotyö, joka voidaan luokitella esim. toimistosihteerin/assistentin työksi. Mikäli työllisyyspalveluiden muutoksella halutaan saada aikaan toivotut tulokset, on asiantuntijoiden työpanokselle kohdennettava jo lainsäädännön tasolla riittävät resurssit ja työ jaoteltava asiantuntijatyöhön sekä avustaviin tehtäviin.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 Pääasialliset vaikutukset:

Esityksen pääasialliset vaikutukset erityisesti talouden näkökulmasta ovat tässä vaiheessa vaikeasti arvioitavissa, joka vaikeuttaa peruskuntien taloussuunnitelmien tekoa pidemmällä aikajänteellä. Myös se, minkä verran konkreettinen työ kunnissa lisääntyy (esim. kirjanpidon työ, viranhaltijatyö, toimielimet) on vaikeasti hahmotettavissa.

Koska työllisyyspalvelut siirretään kuntien lakisääteiksi palveluiksi, on palkkatuen myöntäminen kunnalle ja valtiolle uudistuksen jälkeen mahdotonta. Pienten kuntien osalta kuitenkin kunta toimintansa supistuessa 2023 alussa tapahtuvan Hyvinvointialueen uudistumisen myötä on merkittävä työllistäjä. Näin ollen palkkatuen myöntäminen työttömien työnhakijoiden työllistämiseen kunnalle ja valtioille tulisi harkita uudelleen esimerkiksi tietyn työttömyysjakson jälkeen. Vaihtoehtoisesti ks. Kuntaliiton lausunto palkkatuesta.

Harkinnanvaraisten lausuntojen antaminen tulee esityksen mukaisesti olla keskitetty yhteen toimipisteeseen, jotta pystytään takaamaan asiakkaille tasapuoliset ja yhdenvertaiset palvelut. Harkinnanvaraiset lausunnot vaativat erityisen asiantuntijuuden ja ammattitaidon kyseiseltä alueelta, eikä niiden hajauttaminen ”kenttätyöntekijöille” toisi työhön lisäarvoa edes paremman asiakaskohtaisen tuntemuksen osalta.

Lähtökohtaisesti asiakkaiden palvelut eivät hallituksen esityksen mukaan huonontuisi. Kunnan eli uuden työvoimaviranomaisen olisi esityksen mukaan velvollisuus järjestää asiakkailleen lähipalvelua vähintäänkin ajanvarauksella, joten näin ollen asiakkaiden palvelut voisivat parantua nykyiseen palvelutasoon verrattuna pienen kunnan näkökulmasta. Tämä järjestely tukee erityisesti kaukana kasvukeskuksista olevia pieniä kuntia, mutta erityisesti pitkäaikaistyöttömiä, vammoista tai sairauksista sekä erilaisten arjen hallinnan haasteista johtuvaa asemaa asioinneissa julkisissa palveluissa. Lähipalveluiden lisääminen työllisyyden hoidossa on ehdottoman tärkeää.

Tehty esitys työllisyyspalveluiden siirrosta kuntaan korostaa jatkossa kunnan roolia työllisyyden ja elinkeinotoiminnan palvelujen järjestäjänä ja erityisesti lisää mahdollisuuksia vaikuttaa elinvoiman kehittämiseen. Kuntien tulevaisuuden kannalta elinvoiman kehittäminen on ensisijaista.

Työvoimaviranomaisten siirtyessä kunnan viranomaisiksi, kunnan elinkeinopalveluiden ja työvoimapalveluiden yhteistyön kehittyminen on mahdollista kunnan aktiivisen osallistumisen keinoin. Myös alueellinen elinkeinoelämän kehittäminen saa tehdyn lakiesityksen myötä lisää mahdollisuuksia, kun sekä tarpeet että tarjonta ovat saman toimijan, eli kunnan alaisuudessa.

Lakiesitys parantaa myös yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien asemaa. Esityksessä erityinen parannus elinkeinoelämän osalta on starttirahaa koskevat täsmennykset.

Lakiesityksessä ja taustamateriaalissa vähäisemmälle huomiolle jäävät koulutuspalvelut. Korkeakoulujen ja toisen asteen koulutuksen rooli osaamisen vahvistamisessa on erittäin tärkeää työllisyyden hoidossa, mutta myös kuntien ja alueen kehittämisessä ja elinvoimaisuuden ylläpitämisessä.

Ohjaamo-toimintamallin arviointi on tullut esille useassa kohtaa esityksen valmistelutekstissä. Ohjaamossa käyville nuorilla on paljon erilaisia haasteita ja monella esimerkiksi pitkittynyttä työttömyyttä. Usein tarvitaan kokonaisvaltaista tukea, jotta tilanne muuttuisi. Malli on teoriassa esitettyä erinomainen ja myös toimiessaan varmasti todella hyvä toimintamalli. Malli ei kuitenkaan ole esityksen mukaan käytössä tasaisesti ympäri Suomen, joten tämä asettaa nuoret asiakkaat ja kunnat työllisyyden hoitajina jatkossa eri arvoiseen asemaan. Malli tulisi rakentaa niin, että se on käytettävissä maanlaajuisesti asiakasmääristä riippumatta, ja tämä tulee huomioida myös valtionosuusrahoituksessa niiden kuntien osalta, joilla malli ei vielä ole käytössä.

Mikäli kuntien tiedonhallintamallin päivitystä edellytetään esitetyn lain voimaan tullessa, pyydetään tähän yhtenäiset ohjeet valtiojohtoisesti, jotta mallit saadaan yksiselitteisesti vastaamaan riittävällä tavalla toisiaan paitsi kuntatasolla, myös työ- ja elinkeinoministeriön, KEHA-keskuksen, ELY-keskusten ja Maahanmuuttoviraston kanssa.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

Kunta voisi esityksen mukaan järjestää työvoimapalvelut itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa, kun työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä ja alue muodostaa luonnollisen työssäkäynnin pendelöintisuunnan. Työvoiman määrä on runsas, joka voi käytännössä tarkoittaa yhden suuremman keskuskunnan ja muutaman pienemmän reunakunnan aluetta. Tämä aiheuttaa haasteen yhdenvertaisuudelle palveluiden tuottamiselle pienten kuntien näkökulmasta.

Ratkaisuna yhdenvertaisille palveluille voisi olla maakuntamalli esimerkiksi kuntayhtymän periaatteella työllisyydenhoidossa, jonka lainsäätäjä voisi sisällyttää lakiin. Annetun lakiehdotuksen 20.000 työvoimaminimi-mallin vaarana on, että pienet ja reuna-alueiden kunnat jäävät epäedulliseen asemaan työllisyysalueisiin liittymisessä ja jopa herättää keskustelua siitä, löytyykö pienille kunnille työllisyysaluetta, johon vapaaehtoisesti liittyä.

Maakuntamallin ohella tulisi säätää työvoimaviranomaisille asiakasmitoitus, jolla palvelun laatu saadaan turvattua koko maakunnan alueella huomioiden myös lähipalveluiden turvaaminen pienemmissä kunnissa.

Maakuntamalli ei saisi pitää sisällään yhtä tai kahta hallitsevaa kuntaa, vaan maakunta jaettaisiin useampaan vastuualueeseen aivan kuten Hyvinvointialueen palveluissakin. Maakunta tuottaisi palvelun yhteisesti siten, että alueiden vahvuudet ja heikkoudet tulee huomioiduksi ja lähipalvelut turvatuksi. Kustannukset ja korvaukset jaetaan jokaiselle kunnalle asukasluvun mukaan.

Maakunnallisesti yhteisten palveluiden järjestäminen myös pieniin kuntiin saataisiin paremmin turvattua, koska maakunnat sisältävät useita samantyyppisiä pieniä kuntia ja näin myös pienten kuntien tarpeet tulevat paremmin huomioiduiksi. Myös tuleva Hyvinvointialue perustuu maakuntajakoon, joten yhteistyö Hyvinvointialueen kanssa helpottuu yhden toimintatavan osalta työttömyyden hoidossa. Palveluntuottajien tasolla yhteishankinnat laajemmalle alueelle antavat paremmat mahdollisuudet palveluiden tuottamiseen ja elinkeinoelämän harjoittamiseen.

Maakunnan tasolla elinkeinoelämän kehittämiseen työvoimapalveluiden osalta on myös varattavissa enemmän voimavaroja. Kuntakokeiluissa on käynyt ilmi, että työttömien aktivointipalvelut ovat painottuneet jo aiemmin alkaneisiin palveluihin eli kuntouttavaan työtoimintaan, erilaisiin työelämäkokeiluihin, omaehtoiseen koulutukseen sekä valmennuksiin. Ilman elinkeinoelämän ottamista mukaan täysimääräiseksi yhteistyökumppaniksi ja panostamista työttömien aktivoimista avoimille työmarkkinoille, ei lakimuutosten tavoitteita saavuteta.

Vaihtoehtoisesti järjestämismallissa annetun lakiehdotuksen 20.000 työntekijän minimiraja tulisi poistaa ja antaa kuntien hakeutua luonnollisiin yhteistyöverkostoihin. Kunnilla jo olemassa olevat yhteistyöverkostot toimivat pääosin erinomaisella tavalla muiden yhteisten palveluiden ohella. Keinotekoinen jaottelu vähintään 20.000 henkilön työvoima-alueisiin tuo mukanaan pahimmillaan nihkeän ja toimimattoman organisaation.

Lakiehdotukseen tulee sisällyttää joko maakuntamalli tai vaihtoehto kuntien hakeutumisesta luonnollisiin, toimiviin ja olemassa oleviin yhteistyöverkostoihin. Edellä mainitut mallit ovat jo olemassa olevia, eikä uusien yhteistyöverkostojen luominen ole järkevää tai tarkoituksenmukaista. Kunnilla tulee olla mahdollisuus itse tosiasiallisesti vaikuttaa työllisyyden hoitoon, eivätkä lain tavoitteet tule toteutumaan, mikäli kunnat pakotetaan toimimaan yhdessä ehdotuksen kuvaamalla tavalla.

Lakiehdotuksen myötä elinkeinoelämän osalta kuntayhteistyö on tärkeää, mutta erityisen tärkeää on luoda yhteistyöverkostot alueen yrityksiin ja yrittäjiin. Lakiehdotus muuttaa työllisyyttä edistävien palveluiden luonteen suuntautuvaksi yritystoimintoihin. Ajattelu- ja toimintatavan muutokset vaativat aikaa paitsi viranomaisilta, myös elinkeinoelämältä. Tarvitaan erilaisia vaihtoehtoisia kohtaamisia ja tiedotusta siitä, miten yrityksiä tuetaan, mitkä palvelut ovat yrityksille maksuttomia ja mistä yrittäjät saavat lisätietoa asiasta. Tähän on varattava resursseja kunnissa hetimiten, jotta työllisyydenhoitoon pystytään valmistautumaan uuden lain mukaisesti.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

Työllisyydenhoito säädetään kunnan peruspalveluksi ja tämän taloudelliset kustannukset esitetään katettaviksi 100 prosenttisesti valtionosuuksin. Muutosehdotukset kunnan rahoitusvastuun laajenemisesta koskemaan paitsi peruspäivärahan myös ansiosidonnaista päivärahaa, nostaa kunnan rahoitusvastuita huomattavasti. Myös ehdotus siitä, ettei työllistämistä edistävät palvelut poista kunnan rahoitusvastuuta, nostaa kunnan kustannuksia nykyisestä. Edellä mainittujen kustannusten määrää on mahdotonta arvioida kunnissa ja tämä tulee aiheuttamaan kuntiin taloudellisen riskin, varsinkin kun Hyvinvointialueen rahoitusmallit sekä kuntien tulo- ja menoleikkaukset näiltä osin ovat vasta jalkautumassa.

Työllistymistä tukevien palveluiden ja omaehtoisen opiskelun piirissä olevien asiakkaiden peruspäivärahan kustannusvastuu tulisi ehdottomasti katketa kunnalta kuten nykyisinkin. Hallituksen esitys ei ole kustannusneutraali, mikäli kuntien kustannusvastuu ei katkea edellä mainituissa palveluissa.

Mikäli lakimuutoksella haetaan todellista kannustinvaikutinta, on myös työllisyyttä edistävien palveluiden ja omaehtoisen opiskelun piirissä olevien asiakkaiden peruspäivärahakustannukset katkaistava kunnan kustannusvastuusta palveluun osallistumisen ajalta.

Valtion on ehdottomasti varmistettava rahoituksen riittävyys uusien tehtävien järjestämiseen ja tarkasteltava rahoituksen riittämistä ajantasaisesti.

Lakimuutoksessa elinkeinoelämän tukeminen muun muassa palkkatukiratkaisuin on lähtökohtaisesti selkeytetty nykyiseen lainsäädäntöön nähden ja palkkatukea on mahdollista saada joissakin tapauksissa enemmän nykyiseen lakiin verrattuna. Tämä tukee elinkeinoelämän kasvua ja mahdollistaa erityisesti pienyrittäjien osuutta työllisyyden hoitoon.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

Työllisyyden hoidon esitys kuntiin siirrettäväksi tuo kunnille uuden perustehtävän ja mahdollisuuden vaikuttaa työllisyydenhoitoon yhä enenevässä määrin. Kuitenkin haasteen tuo yhdenvertaisten palveluiden tarjonta. Esimerkiksi nuorten Ohjaamo-palvelumallin rakentaminen pienten kuntien alueelle on haaste asiakkaiden vähäisyydestä johtuen, mutta muutamia selkeästi mallista hyötyviä asiakkaita voidaan kunnissa heti tunnistaa. Asiakkaiden yhdenvertaisuuden takia tämä kuitenkin tulisi järjestää jokaiselle palvelun tarvitsijalle.

Pienille kunnille aiheuttaa ongelman työpaikkojen vähäisyys sekä yritystoimintojen pienuus (yksinyrittäjyys ym.), joten on ehdottoman tärkeää, että palkkatuki ja muut työllistymistä edistävät palvelut ovat jatkossakin mahdollista toteuttaa myös kunnassa ja kunnan omistamissa yhtiössä sekä vastaavissa toiminnoissa. Muutoin kunnan on mahdotonta hoitaa velvoitteitaan työllisyyden hoidossa. Kunnalla tulee olla aito mahdollisuus päättää työllisyyden hoidosta ja tähän tulee olla työkaluja, muutoin työllisyyden hoito ei ole kunnissa täysimääräisesti mahdollista.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille

- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Kuntien mahdollisuus vaikuttaa erilaisin toimenpitein työllisyyden hoitoon, mikäli kunnassa on resursseja.

Talouden ennustettavuus heikkoa, valtionosuusjärjestelmän riittävyys lakisääteisiin palveluihin? Työllisyyspalveluihin valmistautuminen kunnissa luo kustannuksia, joten tämä otettava myös huomioon rahoituksessa.

Henkilöstön riittävyys kunnassa, kun nykyisin työllisyysasioita hoitava henkilöstö siirtyy Hyvinvointialueelle.

Työvoiman määrä on runsas (20.000), joka voi käytännössä tarkoittaa yhden suuremman keskuskunnan ja muutaman pienemmän reunakunnan aluetta: pienet kunnat voivat jäädä sivusta seuraajiksi. Onko aito mahdollisuus käyttää hyödyksi kunnan alueen erilaisia palvelukokonaisuuksia?

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Luku 4 sisällöltään parempi kuin aikaisemmin voimassa ollut laki. Uusittu laki aktivoi työttömiä työnhakijoita enemmän.

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Luku 5 hyvä jatkumo voimaan tullessaan luvulle 4.

Lakimuutosten avulla työllisyysviranomaisen saa työkaluja asettaa työnhakijan toimimaan tiettyjen ehtojen mukaisesti. Aikaisemmin haasteena on ollut liian väljät lait ja asetukset, joten työttömien työllistäminen on ollut vaikeaa mm. sanktioiden väljyydestä johtuen.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

Työkokeilun aikalyhennys hyvä. Aikaisemmin asiakas liian helposti ”jäi työkokeiluun” liian pitkäksi aikaa. Selkeät säännöt kokeiluille.

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Palkkatuki ja muut työllistymistä edistävät palvelut ovat jatkossakin mahdollista toteuttaa myös kunnassa ja kunnan omistamissa yhtiössä sekä vastaavissa toiminnoissa. Muutoin kunnan on mahdotonta hoitaa veloitteitaan työllisyyden hoidossa.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?
- kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)
- kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

Valtionosuus työllisyyden hoitoon ”korvamerkittynä”

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-
Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli
- eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta
- ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta
- edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset

-
Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-
Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-
Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-
Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomioon esityksestä

Kommentoitavaa:

-

Heikkinen Minna

Tervon kunta - Minna Heikkinen, Hallintoasiantuntija (virkavapaa perusturvajohtajan työstä)